

Amtmandsgårdens fredninger

Notat om fredninger – NHL22.januar.2017

Bygningerne er bygningsfredet efter bygningsfredningsloven, omfatter alle bygninger på grunden, men ikke hegsmure. I princippet ligger bygningsfredningsgrænsen "ti cm udenfor bygningerne"

<https://www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=23525100>

Have – og gårdarealer er pålagt beskyttende fredning

Bygningsfredningen gælder kun bygningerne og har ingen formel sammenhæng med havefredningen – de to fredninger sagsbehandles uafhængigt af hinanden af hver sine instanser.

Bygningsfredningen administreres af staten Slots- & Kulturstyrelsen, <http://slks.dk/bygningsfredning/>

Havens fredning sagsbehandles lokalt.

Det var Indenrigsministeriet der, som daværende ejer, lod fredningen tillyse 6.3.1967.

http://www.roennebyarkiv.com/uploads/1/1/2/5/11258347/havens_fredning_opdaterfet.pdf

Påtaleberettiget er

- Fredningsnævnet for Bornholm, <http://fredningsnaevn.dk/fredningsnaevnene/bornholm/>
- Bornholms Regionskommune (tidligere Fredningsplanudvalget) og
- Danmarks Naturfredningsforening Bornholm. <http://bornholm.dn.dk/om-os/>

Det skal præciseres at fredning af haven omfatter **alle udenoms arealer**, beskrevet som

- "Grønnegården" – den vestlige del af haven, der ligger mellem bygningerne,
- Den brolagte gård, nor for nordre sidelænge,
- Den store parkagtige have øst for Grønnegården og bygningerne.

Formålet med fredningen er at hindre

- **Udstykning**
- **Parkeringsarealer**
- **Bebyggelse**

Som fredningen er udformet danner Amtmandsgården på denne måde et hele.

Det er endvidere fredningens formål

- at bevare havernes karakter, og der er nærmere angivelser af træer og andre plantevækster, som ønskes beskyttet.

Selve fredningsteksten genvises nedenfor:

RØNNE BYFORENING

v. Niels-Holger Larsen, Vimmelskaflet 2, 3700 Rønne, Tlf. 21463977, nielsholgerlarsen@gmail.com

www.roennebyforening.dk, CVR 36223901

FREDNINGSDEKLARATION

Indenrigsministeriet erklærer herved, at det til amtsmandsboligen i Rønne hørende haveareal matr.nr. 895 a Rønne købstads bygrunde frodes på følgende vilkår:

Det nuværende haveareals tilstand skal i videst muligt omfang opretholdes. Havearealet må ingensinde udstykkes, bebygges eller udlægges til parkeringspladser.

Som særlige fredningsobjekter fremhæves følgende:

Den græsbevoksede grønnegård umiddelbart bag amtsmandsboligen domineres af et meget stort valnøddetræ og en flerstammet røn. Grønnegården får især sit præg af en anselig figon og en bevoksning af clematis og blåregn op ad de omgivende bygninger samt en stor birk i gårdens sydlige del.

Den egentlige have er i den vestlige del præget af en stor birk helt overbevokset med vedbænd samt en gammel ikke ret stor, men meget dekorativ robinia.

Den østlige ende af haven er domineret af en stor velformet eg, et gammelt morbartræ samt et tulipantræ.

I baggården, der er belagt med runde nedesten, står 3 store valnøddetræer samt en espalieret figon og en forskon. Disse giver tilsammen gården dette specielt sydlandsk-bornholmske præg.

Om disse bevoksninger gælder specielt, at de ingensinde må fjernes, fældes, topshæres eller udsættes for en behandling, der kan føre til deres ødelæggelse. Må på grund af sygdom eller alde fældning af træerne blive nødvendigt, kan dette kun ske efter indhentet erklæring fra den tilsynsførende skovridder for Bornholms amt.

Efter det oplyste er valnøddetræet i grønnegården så medtaget af alde og råd, at nærværende fredningsdeklaration ikke skal være til hinder for, at dette træ straks fældes.

En høj mur og skorsten i haven i skellet mod sydøst skjules delvis af en tilsyneladende selvøstet bevoksning af elm og ahorn. Denne bevoksning må ustyndes, men ikke totalt fjernes.

En randbevoksning af frugttræer og hassel m.v. langs skellet til naboerne ønskes ikke bevaret i sin nuværende form, men det fremhæves, at en randbevoksning af den nuværende karakter er medvirkende til at give haven dens lukkede præg.

Da fredningen hovedsageligt tilsigter at bevare havens karakter, skal Indenrigsministeriet til enhver tid have foretaget sådanne ændringer og omlægninger af haven, der kan ændre dens karakter.

omfang og
ret til
ikke at
Fredningsnæ
for
Bornholms amt

30/11

14 NOV 1967

5703-14.9.1967

Bemærk, at de tre nævnte arealer nævnes hver for sig, men de er alle tre omfattet af hele fredningen.

Skovridderen for Bornholms Amtskreds er udpeget som sagkyndig – er det statens skovridder (Søren Frise) eller Regionskommunens sagkyndige (Morten Bach Jørgensen?).

Indenrigsministeriet (eieren) har ret til at foretage ændringer og omlægninger, når de ikke ændrer havens karakter (det skete sidst i amtsmands J. Varders tid, link).

Det ville være hensigtsmæssigt at gøre status over havens nuværende karakter og bevoksning – der er sket flere ændringer og noget er fjernet. Bl. andet er de tre store valnøddetræer fældet, og nye er genplantet.

RØNNE BYFORENING

v. Niels-Holger Larsen, Vimmelskaflet 2, 3700 Rønne, Tlf. 21463977, nielsholgerlarsen@gmail.com

www.roennebyforening.dk, CVR 36223901

fredningsplanudvalget,
Påtaleret tilføjes/fredningsnævnet og Danmarks Natur-
fredningsforening, hver for sig eller i forening.
Nuværende fredningsdeklaration bliver at forelægge fred-
ningsnævnet til godkendelse og senere tinglysning på ejendommen.

Indenrigsministeriet, den 6 marts 1967.

P. M. V.
E.B.

Rasmus Rasmussen

Tiltrædes af fredningsnævnet for Bornholms amtsrådskreds med
virkning indtil 1. januar 1978. I slutningen af 1977 vil forhand-
ling være at optage om tiltrædelsens eventuelle forlængelsestid.

Fredningsnævnet for Bornholms Amtsrådskreds, den 27/10-67.

194
16/661-0

3
2

27. 10. 67
Bd. Rasmussen
Nr. 31

Fredningsteksten er igen stadfæstet 1978, og det nævnes at der i 1977 skulle optages forhandlinger eventuel forlængelsesfrist. Er det sket?

Der har senest været en sag 2000, hvor Fredningsnævnet har behandlet den – ses i fredningsdokumentet. Der må derfor gås ud fra at den nuværende tekst er gældende.

Det ville være hensigtsmæssigt, at Fredningen af haven tages op til revision. Dette kunne i fællesskab gøres af de tre påtaleberettigede.

Niels-Holger Larsen, 22. januar 2017

Læs mere her <http://www.roennebyforening.dk/roslashnnes-haver.html>